

'Çiftçilerin eski alışkanlıklarını değiştirdik'

Yıldızlar Yatırım Holding Yönetim Kurulu Genel Sekreteri İlkey Ünal, "Tarladan Sofraya projemizin ardından, çiftçiler geçmiş alışkanlıklarının ve tekniklerinin doğru olmadığını gördük. Şimdi tarla sahipleri ve çiftçiler, toprak ve su analizini yaptırıyor, damlama sulama uyguluyor, toprağa ve suya zararlı olan daha az ilaç kullanıyor, hem maliyetini azaltıyor hem de daha fazla verim ve kalite elde edip geliri artırıyor" diyor.

YAKIN PLAN
DİDEM
ERYAR ÜNLÜ
didem.eryar@dunya.com

İlkey Ünal

Yıldızlar Yatırım Holding çatısı altında bulunan 9 şirket, 3 bine yakın çalışanıyla ağaç sanayi, gübre sektörü, deniz taşımacılığı, liman işletmeciliği ve inşaat alanlarında faaliyet gösteriyor. Son olarak ise demir-çelik sektöründe yeni bir yatırımı start verdi.

Yani Holding, ağaç, toprak, tarım ve denizle yakından ilgileniyor; sanayinin birçok alanında faaliyet gösteriyor ve önemli bir insan kaynağına sahip. Dolayısıyla yarattığı sosyal ve çevresel etki oldukça önemli. Holding bu durumunu sorgulama ve "Stratejik araştırma ve sürdürülebilirlik birimi" kurmuş.

Biz de Yıldızlar Yatırım Holding Yönetim Kurulu Genel Sekreteri İlkey Ünal'a şirketin sürdürülebilirlik yaklaşımını ve sürdürülebilirlik biriminin çalışmalarını sorduk.

İlkey Ünal, "Dünyamızın ve insanlığın geleceği için elzem olan doğal kaynakların sürdürülebilirliğini sağlama için üretimin, ürünlerin pazarlanmasında, insan kaynaklarından lojistiğe kadar her alanda sürdürülebilir kalkınma ilkelerini benimsiyoruz. Yatırımlarımız bugün için değil, yarın için; kendimiz için değil, çocuklarımız için, ülkemiz için gerçekleştiriyoruz" diyor. Yıldızlar Yatırım Holding, Sürdürülebilir Kalkınma Derneği (SKD) üyesi. Holding'in gönüllü sürdürülebilirlik ekipleri var. Bu ekipler; çevresel sermaye, sosyal sermaye, finansal sermaye ve kapasite geliştirme alanlarında çalışıyor. Holding, SKD'nin "Duyarlı Ol" (DO) projesinin enerji tasarrufu sağlayacak uygulamalarını hayata geçirmiş. İlkey Ünal, "DO' Projesi ile iş yerlerinde elektrikten suya, yakıtın kağıda kaynak tasarrufu sağlanması amaçlanıyor" diyor.

Holding bu kapsamda Yıldız Entegre bünyesinde "Atık Su Geri Kazanımı" projesini hayata geçirmiş. Bu sayede sürdürülebilir doğal kaynak yönetimi sağlamayı ve çevre kirliliğini kaynağında önlemeyi hedefliyor. Proje sayesinde yüzde 100 sürdürülebilir atık su geri kazanımı sağlanmış. Bu arada, ham madde ihtiyaçları endüstriyel kullanıma

inçin üretilen ağaçlardan karşılanıyor. Her yıl 20 bin fidan dikimi gerçekleştiriliyor.

Tarımda sürdürülebilirlik şart

Holding bünyesinde bulunan İstanbul Gıda Sanayi (IGSAS)'da da tarım sektörüne yönelik tasarruf ve sürdürülebilirlik projeleri yürütülüyor. İlkey Ünal bu projeleri şöyle anlatıyor: "Özellikle su tüketimini azaltan, doğru gübreleme metodlarını içeren ve enerji tasarrufu sağlayan aksiyonlarımız mevcut. Bu konuda yaptığımız çalışmalar, Türkiye'de kullanılan 113 milyar metreküp suyun yüzde 70'inin tarımda kullanıldığını biliyoruz. Bu oranın yüzde 20'ye çıkması halinde, Atatürk Barajı'nın 1 yılda ürettiği enerjiye eşit tasarruf edilebileceğini hesaplıyoruz. Tüm bu rakamlar, bize hem tarım alanlarında ciddi bir azalma olduğunu hem de elde edilen ürün miktarlarında ve ka-

litesinde bir durgunluk olduğunu gösteriyor. Çiftçilerimiz ve ülkemiz ancak 'sürdürülebilir tarım' metodlarıyla başarıya ulaşabilir."

Tarladan Sofraya projesi ile çiftçi doğru uygulamayı seçti

Hikayenin devamını İlkey Ünal'dan dinleyelim: "Önder çiftçilerden işledikleri toprağın minimum 30 dönümlük toprağı şirketimize vermelerini istedik. Bu toprakta, o sene kendisi ne ekerse aynı ürünü ekeneğimizi, tüm masrafları şirketimize ait olacağını, kendisinin elde ettiği ürünün daha az ürün elde edilmesi halinde ise ürün bedelinin fazlasıyla kendisine ödeneceğini beyan ettik. Ve anlaştık. Önder çiftçilerden aldığımız tarlalarda önce toprak, su analizimizi yaptık. Analiz sonuçlarına göre toprağın ve ürünün gerçekten ihtiyacı olan gübreleme, sulama programını çıkardık. Tüm tarlalara 'damlama sulama' sistemini kurduk. Her aşamaya önder çiftçi ve yöre çiftçisinin katılımını sağladık. Biz tarlalarını modern tarım teknikleriyle işlerken, ekerken, sularken, ilaçlarken; çiftçimiz kendi bildiği yöntemlerle toprağı işlemeyi sürdürdü. Hasat zamanı geldiğinde ise büyük bir Tarla Günü düzenlendi. Önce önder çiftçimizin kendi ettiği tarlası biçildi, elde edilen ürünün miktarı ve kalitesi bakıldı, dönüm başına yaptığı su, enerji, gübre, ilaç, işçilik giderleri çıkarıldı. Aynı işlemler şirketimizin işlediği tarla için yapıldı ve karşılaştırıldı. Sonuç olarak yüzde 45'e varan su tasarrufu sağlandı; yüzde 35 oranında daha az gübre kullanıldı; yüzde 50 oranında daha az ilaç kullanıldı; yüzde 40'a varan enerji tasarrufu elde edildi; yüzde 70 daha az işçilik harcandı; dönüm başına yüzde 40 daha fazla ürün çıktı; elde edilen ürünlerin kalitesi ve toptancıların protein açısından da yüzde 30 artış elde etti. Projenizin adı 'Tarladan Sofraya' koytuk. Uygulama yaptığımız tarlalarda, geçmiş alışkanlıkların ve tekniklerinin doğru olmadığını tabiki olarak gören çiftçi doğru uygulamayı seçti. Şimdi bu tarla sahipleri ve çevresindeki diğer çiftçiler, toprak ve su analizini yaptırıyor, damlama sulama uyguluyor, toprağa ve suya zararlı olan daha az ilaç kullanıyor, hem maliyetini azaltıyor hem de daha fazla verim ve kalite elde edip geliri artırıyor."

Önder çiftçi ne yaparsa ol

Yıldız Yatırım Holding, çiftçilerin eski alışkanlıklarından vazgeçmeleri ve sürdürülebilir tarıma yönelmeleri için oldukça etkili bir çalışma gerçekleştirmiş. "Çiftçilerimiz ne yaparsanız yapın, ne bilgi verirsiniz verin; ilçesindeki en büyük toprağı işleyen önder çiftçi" ne yaparsa aynısını yapıyor, onun sözünden ve uygulamalarından dışarı çıkmıyor" diyen İlkey Ünal, önder çiftçilerin büyük çoğunluğunun da toprak analizi bile yapmadan babadan dedelerine öğrendikleri bilgilerle toprağı işlediklerini ifade ediyor. Bu durumu değiştiren Yıldızlar Holding, önder çiftçileri temel alan bir proje geliştirmiş. 10 ayrı tıba, mas, buğday, ayçiçeği ve pancar olmak üzere dört ana ürünü işleyen önder çiftçileri bulmuş ve onlardan işledikleri toprağın çok küçük bir bölümünü istemiş.

